

VKTJ.02.03

Piibli hermeneutika

Õppeaastal 2022-2023

Maht: 3 EAP, millest on 18 tundi auditoorset tööd ja 58 tundi iseseisvat tööd.

Kursuse nimi inglise keeles: Biblical Hermeneutics

Kursuse õppejõud: Peeter Tamm, peeter@ekkesia.ee

Õpiväljundid. Õppeaine lõpuks üliõpilane:

- kirjeldab erinevaid tõlgendamismeetodeid ja oskab neid eristada;
- tunneb tõlgendusprotsessi erinevaid komponente ja oskab neid arvesse võtta;
- tunneb üldkeeleteaduse põhiseisukohti ja oskab nendega arvestada Piibli tõlgendamisel;
- loetleb ja selgitab lühidalt Vana Testamendi narratiivi põhilisi elemente;
- tunneb retoorika elemente ja oskab neid kasutada Uue Testamendi tõlgendamisel.

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamismeetodid	Tähtaeg, E või ME	Hindamiskriteeriumid
1. Arutelu Piibli tõlgenduse teemal. Aluseks slaidiesitlus Moodle's: „Sissejuhatus Piibli tõlgendamisse“	08.02 ME	Materjaliga on tutvunud. Osaletakse arutelul materjali teemadel.
2. Tagasiside lugemistest - Lk 18,9-14 ja Ladd, lk 1-6 (teemad: Eellugu ja Mil viisil on Piibel Jumala Sõna?) Lk teksti osas panna kirja 3-4 tähelepanekut teksti kohta ja/või küsimust, mida tekst tekitas. Ladd'i teksti puhul vastata kirjalikult kahele küsimusele: 1) Millised on 2-3 mõtet, mida loetust õppisin? 2) Millised on 2-3 küsimust, mis loetuga seoses tekkisid?	09.02 ME	Lk ev teksti kohta on tähelepanekud kirja pandud. Ladd'i tekst on loetud ja loetu põhjal kahele küsimusele kirjalikult vastatud.
3. Arutelu tõlgendusmeetodite üle. Aluseks slaidiesitlus Moodle's: „Ülevaade tõlgendusmeetoditest“ Tagasiside lugemistest: 1)	10.03 ME	Materjaliga on tutvunud ja osaletakse arutelus. Lk teksti osas on tähelepanekud kirja pandud (4-5 teksti uurimise iga etapi kohta) ja nad on vastavuses uurimise antud etapiga (vaatlus, tõlgendus, rakendus).

<p>Lk 5,1-11. Lk teksti osas tuleb grupitöö tulemusena kirja panna 4-5 tähelepanekut teksti uurimise iga etapi kohta: (1) mida märkasin teksti vaatlusel, (2) teksti tõlgendusel, püüdes vastata küsimusele – mida see või teine asjaolu tähendab? ja (3) teksti rakenduse kohta, vastates küsimusele – kuidas loetut ellu rakendada?</p> <p>2) Ladd, lk 7-14 (teemad: Mis on kriitika? ning Tekstikriitika). Ladd'i teksti osas tuleb kirjalikult vastata kahele küsimusele: (1) Millised on 2-3 mõtet, mida loetust õppisin? (2) Millised on 2-3 küsimust, mis loetuga seoses tekkisid?</p>		<p>Ladd'i tekst on loetud ja loetu põhjal kahele küsimusele kirjalikult vastatud.</p>
<p>4. Arutelu Vana ja Uue Testamendi seostest. Aluseks slaidiesitlused Moodle's: „Vana ja Uue Testamendi seosed: terviku osad“ ja „Intertekstuaalsus Uues Testamendis“</p> <p>Kokkuvõtte teksti uurimisest: Mt 9, 9-13. Mt ev teksti kohta panna grupitöö tulemusena kirja 3-4 tähelepanekut teksti uurimise iga etapi kohta (vaatlus, tõlgendus ja rakendus) ja lisaks sõnastada iga etapi kohta 1-2 küsimust. Küsimused aitavad teistel lugejatel teksti uurida (vaatluse, tõlgenduse ja rakenduse kaudu).</p>	<p>14.04 ME</p>	<p>Materjali tuntakse ja osaletakse arutelus. Mt ev kohta on pandud kirja 3-4 tähelepanekut vastavalt ülesandele, lisaks on sõnastatud iga etapi kohta 1-2 küsimust.</p>
<p>5. Tagasiside lugemismaterjalile:</p>	<p>19.05 ME</p>	<p>Tekst on loetud ja loetu põhjal kahele küsimusele kirjalikult vastatud.</p>

<p>Ladd, lk.14-21 (teemad: Lingvistiline kriitika ja Kirjanduskriitika) Ladd'i teksti alusel vastata kirjalikult kahele küsimusele: (1) Mis on vähemalt 2-3 mõtet, mida loetust enda jaoks õppisin? (2) Mis on 2-3 küsimust, mis loetuga seoses tekkisid?</p>		
<p>Kirjalik eksamitöö</p> <p>Eksamil tuleb valida üks teema kolme seast: A, B või C:</p> <p>A Tekst ja tõlgendus. Kuidas mõjutab Piibli tõlgendamist keeleteadus ja kuidas Piibli enda tunnistus?</p> <p>B. Millistes vormides esineb Vana Testament Pauluse kirjades? Millised tekstid Pauluse kirjades kajavad? Too näiteid (vähemalt kaks lõiku, igaüks pikkuses 1-3 salmi).</p> <p>C. Ühe UT evangeeliumi tekstilõigu terviklik induktiivne analüüs (4-5 tähelepanekut vaatluse, tõlgenduse ja rakenduse alalt ning 3-4 küsimust iga staadiumi kohta, mis aitaksid teksti tähendust avastada ja lahti mõtestada väikegrupi osalistel).</p>	<p>19.06 E</p>	<p>Valitud teemal on kirjutatud konkreetselt ja asjatundlikult, võttes arvesse loengutes käsitletut ja kohustuslikku kirjandust. Lisapunkte annab soovitusliku kirjanduse kasutamine. Maht 500 – 800 sõna.</p>

Lõpphinne kujunemine: Lõpphinne kujuneb kahe olulise osa koosmõjus.

1) Mitte-eristavalt (ME) hinnatavad ülesanded peavad olema täidetud: tutvumine eelneva iseseisva töö materjalidega Moodle's ja osalemine vastava teema aruteludes; Piibli tekstide lugemine, ja vastavate ülesannete täitmine; G.E. Ladd'i materjali lugemine ja sellega seonduvate ülesannete täitmine;

2) Eristavalt (E) hinnatakse kirjalikku eksamitööd, mis tuleb kirjutada vastavalt juhendile. Eksamitöö hindamise eelduseks on ME hinnatavate kirjalike tööde esitamine.

Õppeprotsessi kirjeldus

Auditoorne õpe	Eelnev iseseisev töö	Auditoorse töö sisu ja meetodid
Veebruar (6)	Tutvuda materjaliga Moodle's: „Sissejuhatus Piibli tõlgendamisse“	Hermeneutika mõisteid, selgitusi tekstist, mõistmise üldine iseloom Loeng ja arutelu
Veebruar (2)	Lugeda Lk 18,9-14 ja Ladd, lk 1-6	Hermeneutika probleemist: horisondid Piibli induktiivse lugemise kolm sammu: vaatlus, tõlgendus, rakendus Loengud ja arutelu
Märts (4)	Tutvuda õppematerjaliga Moodle's: „Ülevaade tõlgendusmeetoditest“ Lugeda: Lk 5,1-11 (vastata küsimustele grupis) Ladd, lk 7-14 ja vastata küsimustele isiklikult	Üldkeeleteadusest (keeke ülesehitus) ja keeleteaduse mõisteid F. de Saussure'lt. Uus Testament ja keeleteadus Loengud ja arutelu, sealhulgas gruppides, koduse töö küsimuste teemal
Aprill (4)	Tutvuda õppematerjaliga Moodle's: „Vana ja Uue Testamendi seosed: terviku osad“ Lugeda: Mt 9, 9-13 (tähelepanekud, ja sõnasta küsimused)	Vana Testamendi narratiiv Vana Testamendi narratiivi retoorilised võtted (tekstinäiteid) Lunastusajalooline vaade (skeem) Pühakirja kajad Pauluse kirjades (Richard B. Haysi j.) Loengud ja arutelu
Mai	Ladd, lk.14-21	Iseseisev töö tekstiga
Juuni (2)		Traditsioon ja mõistmine Loeng ja arutelu, küsimustele vastamine
Kirjaliku eksamitöö esitamise tähtaeg: 19.06.2023		Eksamitöö ülesanded. Valida tuleb üks teema kolmest. Maht 500 – 800 sõna.

Kohustuslik kirjandus

1. Õppematerjalid (loengud, esitlused jmt) Moodle keskkonnas
2. Ladd, G.E. 1996. Uus Testament ja kriitika. Referaat. Tartu
3. Grenz, S.J. 2003. Postmodernismi aabits. Tallinn: Logos, lk 102-124.
(täiendamisel)

Soovituslik kirjandus

1. Alter, R. 1981. The Art of Biblical Narrative. The Jewish Publication Society of America.
2. Berlin, A. 1983/1994. Poetics and Interpretation of Biblical Narrative. Winona Lake, Indiana: Eisenbrauns
3. Coggins, R.J., Houlden, J.L. (eds) 1990. A Dictionary of Biblical Interpretation. London: SCM Press
4. Fee, G.D., Stuart, D. 1993. How to read the Bible for all its worth. Grand Rapids, Michigan: Zondervan
5. Green, J. (ed) 1995. Hearing the New Testament: Strategies for Interpretation. Grand Rapids, Michigan: Eerdmans
6. Greidanus, S. 1988. The Modern Preacher and The Ancient Text. Interpreting and Preaching Biblical Literature. Grand Rapids, Michigan: Eerdmans
7. Greidanus, S. 2007. Preaching Christ from Genesis: Foundations for Expository Sermons. Grand Rapids, Michigan: Eerdmans
8. Ryken, L., Wilhoit, J.C., Longman III, T. (eds) 1998. Dictionary of Biblical Imagery. Downers Grove, Illinois: InterVarsity Press
9. Westphal, M. 2009. Whose Community? Which Interpretation? Philosophical Hermeneutics for the Church. Grand Rapids, Michigan: Baker Academic

(täiendamisel)